

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE (PLC)

INSTITUT TERESA PÀMIES

28 Juny 2022

ÍNDEX

1.INTRODUCCIÓ	3
1.1 JUSTIFICACIÓ DEL PLC: UN PROJECTE PLURILINGÜE I INTERCULTURAL	4
2.DIAGNOSI SOCIOLINGÜÍSTICA DEL CENTRE	6
2.1 ENTORN	7
3. LA COMUNICACIÓ INTERNA I LA RELACIÓ AMB L'ENTORN	7
4. FINALITATS LINGÜÍSTIQUES DEL CENTRE	9
5. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES	10
5.1 APRENTATGE I ENSENYAMENT DE L'ÀMBIT LINGÜÍSTIC	10
5.2 L'APRENTATGE I ENSENYAMENT DE LA LLENGUA CATALANA	12
5.3 L'APRENTATGE I ENSENYAMENT DE LA LLENGUA CASTELLANA	13
5.4 L'APRENTATGE I ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES ESTRANGERES	14
6. COORDINACIÓ AMB ALTRES ÀREES	15
7. ATENCIÓ A L'ALUMNAT NOUINGUT	17
7.1 L'ACOLLIDA INICIAL	19
8. ALUMNAT AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS	19
9. LA FORMACIÓ I L'ACREDITACIÓ LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT	20

1. INTRODUCCIÓ

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) és l'instrument que permet assolir els objectius generals referents a la competència lingüística que defineix la normativa vigent. Es tracta d'un document necessari que possibilita que el nostre centre educatiu organitzi i gestioni, d'acord amb la normativa vigent, però de manera autònoma, aspectes relacionats amb l'ús de les llengües que s'hi imparteixen i al tractament curricular amb què es fan servir.

D'acord amb la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, en el seu Títol II del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, estableix el règim lingüístic del sistema educatiu i a l'article 14 determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre i ha d'incloure els aspectes relacionats amb el seu ensenyament i ús.

Així doncs, els objectius generals del sistema educatiu relacionats amb l'àmbit lingüístic són:

1. Garantir, en acabar l'educació obligatòria, el domini equivalent de les llengües oficials català i castellà (B2 al final de l'ESO i C1 al final del batxillerat).
2. Garantir un grau de competència suficient en una o dues llengües estrangeres, anglès i francès (B1 al final de l'ESO i B2 al final del batxillerat de la primera llengua estrangera i A2 al final de l'ESO i B1 al final del batxillerat en la segona llengua estrangera).
3. Capacitar els alumnes per conviure en una societat multilingüe i multicultural.
4. Reforçar el paper de la llengua catalana com a llengua vehicular del sistema educatiu i potenciar-ne l'ús per part de l'alumnat.
5. Garantir l'acollida i l'atenció lingüística de l'alumnat nouvingut, i la seva integració a l'aula ordinària.

A més, el Marc Europeu Comú de Referència (MECR) per a les llengües reconeix el paper del coneixement lingüístic en el desenvolupament personal i professional, i estableix orientacions concretes per a desenvolupar polítiques de proximitat i metodologies comunicatives vers l'aprenentatge eficient, plurilingüe i intercultural de les llengües.

1.1 JUSTIFICACIÓ DEL PLC: UN PROJECTE PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

Atesa la composició lingüística i cultural de la nostra societat, les necessitats d'internacionalització cultural i acadèmica i els resultats de la recerca en el camp de l'aprenentatge de llengües, és important orientar l'aprenentatge de llengües cap a un **model lingüístic amb un enfocament plurilingüe i intercultural**.

En el nostre centre, aquest model d'educació plurilingüe i intercultural es concreta en els següents objectius:

- Proporcionar a l'alumnat una competència plurilingüe i intercultural que garanteixi, en acabar l'educació obligatòria, un bon domini de les llengües oficials: català i castellà, i un grau de competència suficient en una o dues llengües addicionals i estrangeres per tenir capacitat de conviure en una societat multilingüe i multicultural.
- Reforçar el paper de la llengua catalana com a llengua vehicular de referència i potenciar-ne l'ús per part de l'alumnat.
 - Capacitar els alumnes per utilitzar totes les llengües del seu repertori individual per al gaudi i la creació estètica, per a l'anàlisi crítica i l'acció social a través del llenguatge, i per actuar de manera ètica i responsable.
 - Desenvolupar en l'alumnat la capacitat d'utilitzar la seva competència plurilingüe per processar informació vehiculada en diferents llengües amb l'objectiu de construir coneixement nou.

A més, si tenim en compte que la composició de l'alumnat del nostre centre va canviant substancialment al llarg dels anys, cal entendre la llengua com a vehicle de comunicació i de convivència. Per això, es fa necessari el fet d'incentivar activitats lingüístiques si volem que puguin adquirir la competència i l'aprenentatge de manera significativa. És lògic, doncs, entendre que l'aprenentatge de les llengües curriculars del centre es faci de manera interdisciplinària des de tots els àmbits del currículum.

Tenint en compte aquests objectius i d'acord amb el marc normatiu vigent, el nostre projecte lingüístic de centre es desenvolupa a partir dels elements constitutius següents:

1. La llengua catalana, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
2. La llengua catalana i castellana són les llengües oficials i les llengües normalment emprades en els àmbits docent, administratiu i de comunicació. De fet, s'incorporen criteris pedagògics des d'un abordatge global, integrador i de transversalitat curricular per determinar la presència i el tractament d'aquestes dues llengües oficials.
3. Les llengües curriculars del centre (català, castellà, anglès i francès) es tracten com a llengües d'aprenentatge i com a vehiculadores de continguts durant el temps lectiu i el temps escolar.
4. L'acollida i l'atenció lingüística de l'alumnat d'origen estranger es preveu que es desenvolupi en llengua catalana d'acord amb les mesures específiques següents: pla d'acollida, aula d'acollida i suport lingüístic i social. Aquests alumnes disposen d'un pla individualitzat que adapta el currículum a les seves necessitats immediates d'aprenentatge i que avalua els seus processos d'aprenentatge amb relació als objectius fixats en aquest pla.
5. Per a la resta d'alumnat amb necessitats educatives especials es planifiquen les mesures i suports i es determina en el pla individualitzat quins seran els criteris mitjançant els quals s'avaluarà l'assoliment de la competència lingüística i comunicativa.

2. DIAGNOSI SOCIOLINGÜÍSTICA DEL CENTRE

L'institut Teresa Pàmies és un centre públic, situat a la cruïlla dels districtes de l'Eixample, Gràcia i Horta Guinardó de Barcelona. Aquesta situació geogràfica permet l'accés de famílies molt diverses. Per això, cal destacar que en aquest PLC s'ha tingut en compte la realitat sociolingüística de l'actual curs acadèmic 2021-2022.

Cal destacar, tanmateix, que al llarg de la història del nostre centre, gairebé tot l'alumnat d'ESO i de batxillerat procedeix de les escoles públiques vinculades de l'entorn, raó per la qual el nostre alumnat ha estat escolaritzat majoritàriament en català com a llengua

vehicular conjuntament amb el castellà com a llengua oficial i l'anglès com a llengua curricular estrangera. En alguns casos particulars, ens han arribat alumnes amb altres llengües vehiculars en funció del país de procedència i és en aquest cas on s'aplica el protocol d'acollida.

D'una altra banda, és important tenir present que som un centre que omple en primera opció i tenim un percentatge molt baix de matrícula viva. La gran majoria de famílies de l'escola entenen el català i castellà i s'expressen en una d'aquestes dues llengües en l'àmbit familiar. Així doncs, també cal tenir en compte que hi ha un percentatge d'alumnes amb altres llengües maternes com ara són l'anglès, el francès, el pakistanès, el xinès, el nepalí, el rus, el georgià i el polonès.

Aquest PLC s'actualitza en funció de les promocions d'alumnes i d'acord amb els resultats acadèmics que aconseguixen en les avaluacions periòdiques, internes i externes, tal com demostren les proves de cada curs i etapa educativa.

2.1 ENTORN

Al nostre institut, actualment, hi ha escolaritzats al voltant de 455 nois i noies i comptem a l'ESO amb tres línies, que distribuïm en quatre grups-classe amb tutories independents. Així, obtenim quatre grups reduïts i heterogenis amb 22-23 alumnes per grup de 1r a 4t d'ESO per tal d'afavorir tant la gestió del grup com l'atenció personalitzada dels aprenentatges dels estudiants i de les seves heterogeneïtats. Al batxillerat, tenim les modalitats de ciències i tecnologia i d'humanitats i ciències socials, que dividim en dos o tres grups en funció de la quantitat d'alumnat per curs acadèmic.

Finalment, si analitzem el context del centre, podem dir que el claustre està format per un equip de 45 professors nomenats pel Departament d'Educació de la Generalitat, dues administratives i dues conserges que comparteixen la vida educativa amb l'alumnat diàriament.

3. LA COMUNICACIÓ INTERNA I LA RELACIÓ AMB L'ENTORN

Pel que fa referència a la comunicació interna i la relació amb l'entorn, cal destacar que utilitzem la llengua catalana com a llengua vehicular en la relació amb tota la comunitat educativa, tenint present el castellà com a llengua oficial i les llengües estrangeres curriculars (anglès i francès). Així doncs, farem servir prioritàriament la llengua vehicular del centre en:

- La comunicació del professorat amb l'alumnat i amb la comunitat educativa.
- Les reunions de tutoria i d'entrevista personal amb els alumnes i/o famílies.
- Les reunions ordinàries al centre educatiu: claustres, coordinacions, reunions de delegats, reunions del Consell Escolar...
- Les relacions amb els altres centres i institucions, públiques o privades.
- La pàgina web, que és l'eina d'informació per donar a conèixer les activitats de formació del nostre centre que s'actualitza periòdicament.
- Els materials generals del centre i de les aules, com ara murals, anuncis i convocatòries com també ho serà el material de les aules específiques, les d'informàtica, música, tecnologia, tallers, laboratoris...
- El material didàctic emprat pels alumnes (dossiers i llibres de text), el recull de treballs, les activitats orals o escrites que es puguin fer a classe i l'exposició dels coneixements que exigeix cada matèria per part dels docents.
- Concursos i certàmens: el nostre institut participa en diferents concursos i certàmens com ara Jocs Florals, la Lliga de Debat a secundària i batxillerat organitzada per les universitats, el Gust per la lectura, el programa de Lectures Explosives, el certamen de Lectura en Veu Alta... des de l'àmbit lingüístic en llengua catalana i castellana. A més, el nostre alumnat participa en concursos i certàmens en llengües estrangeres sempre que sigui possible. Totes aquestes activitats tenen l'objectiu d'incentivar l'alumnat en relació a la lectura, l'expressió escrita i oral.
- Treball de Recerca: com bé sabem es tracta d'un conjunt d'activitats estructurades i orientades a la investigació que realitza tot l'alumnat de batxillerat amb l'orientació i seguiment del professorat, per tal de consolidar la competència en recerca. Aquesta tasca acadèmica està dividida en dues parts. La part escrita i l'exposició oral de la tasca de recerca han de ser desenvolupades prioritàriament en català o en altres llengües curriculars del centre. De fet, com qualsevol altra matèria del currículum es podrà dur a terme amb les llengües curriculars del centre i tenint en compte les decisions de l'equip docent.
- Els documents pels quals es regeix el centre: el Projecte Educatiu de Centre (PEC), les Normes d'Organització i Funcionament del centre (NOFC), el Projecte Lingüístic de centre (PLC), el Pla Anual de Centre (PAC), el Pla d'acció tutorial (PAT) .
- La documentació administrativa: els horaris dels professors i dels alumnes, les actes d'avaluació, els certificats, les matriculacions, les actes que es redacten dels claustres, dels departaments, les reunions de coordinació, les reunions de tutors...

4. FINALITATS LINGÜÍSTIQUES DEL CENTRE

Un dels elements més rellevants de la preparació dels alumnes continua sent el domini del **llenguatge**, instrument que ens permet comprendre la realitat, expressar el pensament i les emocions, raonar, crear, transmetre el coneixement i una determinada manera de veure i entendre el món, i relacionar-nos amb els altres. El domini de la competència comunicativa i lingüística, juntament amb les competències de tipus emocional i personal, és fonamental per desenvolupar tasques amb **un alt component cognitiu i per activar l'esperit crític**, argumentar, negociar i explicar el coneixement als altres i fer-ho en diferents llengües. El llenguatge és la base del coneixement, de l'aprenentatge i de la comunicació. Ha de ser considerat a l'institut com a eina de desenvolupament del pensament i com a mitjà necessari per a la transmissió de sentiments.

En aquest context cal, doncs, plantejar el domini de la competència comunicativa i lingüística, construïda a partir de la interrelació i de la interacció entre diferents llengües, com **un instrument de cognició per a l'accés i per a la creació de coneixement**, com un vehicle per actuar en àmbits internacionals i per a la participació digital, i com una estratègia d'inserció sociolaboral i cultural en el món actual.

El model lingüístic català planteja l'educació plurilingüe com alguna cosa més que ensenyar i aprendre diferents llengües. És un model que implica que totes les llengües, les curriculars i les pròpies, contribueixen a desenvolupar la competència comunicativa de cada alumne, de manera que les pugui utilitzar per adquirir nou coneixement i per assolir una comunicació efectiva amb diverses llengües i en diferents circumstàncies i situacions.

Partint d'aquestes premisses, la implementació d'un model educatiu plurilingüe implica:

- Desvetllar la consciència plurilingüe dels aprenents per promoure valors democràtics com la tolerància i el respecte.
- Promoure un ensenyament en què l'aprenent desenvolupa un grau de domini heterogeni de les llengües i adquireix competències interculturals.
- Coordinar l'ensenyament de totes les llengües per augmentar la coherència i la sinergia entre la llengua vehicular, les llengües de l'aprenent i les llengües estrangeres, i focalitzar la dimensió lingüística de totes les matèries.

El català és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge seguint les directrius del Departament d'Ensenyament. Per això, és una de les llengües del nostre centre i s'utilitza com a llengua vehicular en diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge. A més, cal destacar que habitualment és una eina de cohesió, integració i vehicle d'expressió de diferents activitats acadèmiques. També ho és de les relacions personals que s'hi desenvolupen, per tant, és un vehicle de comunicació i de convivència.

A més, l'institut Teresa Pàmies vetlla perquè les llengües oficials (català i castellà) siguin utilitzades en les diferents situacions comunicatives dins i fora de les aules per part de tota la comunitat educativa, tenint present també la resta de llengües curriculars (anglès i francès). A més, l'equip docent vetlla també per promoure de manera curricular i educativa una formació dirigida al coneixement de l'entorn social i cultural de la realitat lingüística (tradicions, geografia, història, literatura...), més enllà de l'estudi lingüístic de les llengües curriculars del nostre centre.

5. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES

La consciència lingüística de l'alumnat s'ha de desenvolupar des de totes les llengües presents a l'etapa educativa. Així doncs, és interessant promoure el respecte a la diversitat per a una educació en valors democràtics, objectiu compartit per totes les llengües i totes les matèries, dins de la nostra etapa educativa. El nostre projecte lingüístic preveu un ús curricular i educatiu tant de les llengües oficials (català i castellà) com de les llengües estrangeres (anglès i francès).

5.1 APRENTATGE I ENSENYAMENT DE L'ÀMBIT LINGÜÍSTIC

L'adquisició de les competències bàsiques en les llengües curriculars del centre demana maneres de treballar que en potenciïn el seu desenvolupament. Per això, el professorat ha d'encoratjar l'alumnat a construir els seus aprenentatges i ajudar-lo a prendre consciència del seu progrés. Això s'ha de fer en un ambient de classe que afavoreixi la comunicació, tant oral com escrita, l'intercanvi d'idees i que animi a la reflexió sobre la manera d'aprendre a parlar i a escriure cada vegada millor.

D'una altra banda, l'acceptació que tothom pot fer contribucions interessants, el respecte a les intervencions dels altres i saber-ne construir coneixement ajudarà a crear una cultura de classe basada en la comunicació. Cal fomentar, doncs, el fet d'aprofitar el potencial didàctic de les pràctiques d'alternança lingüística.

Així doncs, l'avaluació ha de formar part del procés d'ensenyament, tant durant el seu transcurs com en la comprovació dels aprenentatges assolits. L'observació dels comportaments de l'alumne durant tota l'etapa donarà informació que permetrà adaptar la planificació de les activitats a la realitat de l'alumnat.

Com bé sabem, aquest aprenentatge i ensenyament de l'àmbit lingüístic es basa principalment en les tres competències clau següents:

A) COMPREENSIÓ LECTORA

La **comprensió lectora** és la capacitat de construir significat a partir dels processos de lectura, per tal d'assolir objectius personals, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, així com també per participar en la societat.

Té molta importància l'ús de la biblioteca i dels mitjans tecnològics i de comunicació, així com anar adequant progressivament la manera de llegir textos de nivell de complexitat cada vegada més gran i de tipologia i funcionalitat diversa, en diferents suports (paper, digital) i formats (text, gràfiques i imatge). De fet, bona part dels missatges de la societat del coneixement i de la informació es transmeten a través dels llenguatges audiovisuals. També, la cerca d'informació es produeix sovint mitjançant formats que remetien a aquests llenguatges. D'aquí la necessitat d'incorporar a la comprensió lectora els coneixements d'aquests llenguatges com a contingut clau.

B) EXPRESSIÓ ESCRITA

L'**expressió escrita** és la capacitat d'utilitzar l'escriptura com una activitat que permet comunicar-se, organitzar-se, aprendre i participar en la societat. Per adquirir aquesta competència, resulta clau la pràctica habitual. S'aprèn a escriure tot escrivint, de manera que cal trobar els moments dedicats a l'expressió escrita i la seva millora no només en les matèries de l'àmbit lingüístic sinó que ha de ser una tasca interdisciplinària.

C) COMUNICACIÓ ORAL

La **competència oral** facilita, a través dels intercanvis amb els altres, elaborar i expressar idees, opinions i sentiments, i construeix el propi pensament i desenvolupa l'expressivitat i la fluïdesa.

Per això, és important promoure la competència oral en els diversos contextos d'interacció relacionats amb la vida acadèmica i de l'entorn, per tal que els alumnes s'expressin amb claredat i rigor i puguin intervenir de forma competent en la nostra societat plural, democràtica i participativa.

Així, doncs, el professorat de l'àrea de llengua s'haurà de coordinar al llarg de tot el curs ja que caldrà que prengui tot un seguit de decisions sobre diferents aspectes, amb l'objectiu d'evitar repeticions innecessàries i/o omissions i d'afavorir la transferència d'aprenentatges. L'ensenyament i l'aprenentatge de les habilitats lingüístiques es planteja a partir de textos, exemples i situacions reals i funcionals.

5. 2 L'APRENTATGE I ENSENYAMENT DE LA LLENGUA CATALANA

Cal un bon domini de l'expressió oral i escrita en llengua catalana per tal que l'alumnat estigui preparat per entendre i exposar de forma raonada i coherent els missatges comunicatius en els diferents contextos d'interacció. Això implica aprendre a escoltar, a dialogar, a raonar i a respectar els torns de paraules i les intervencions dels diversos interlocutors, des del punt de vista oral, però també a estructurar, organitzar les idees i connectar-les en el moment de crear textos reals i productius, dins l'àmbit escrit.

En aquest aspecte prioritzarem l'aprenentatge i l'ús dels diversos registres de la llengua oral, tot i que s'incideix de manera específica en la llengua estàndard, sense oblidar les característiques dialectals de la zona, el català oriental. Cal potenciar la correcció en l'expressió oral per part de l'alumnat així com fomentar l'ampliació i l'enriquiment lèxic.

Ens basem en els criteris d'avaluació del currículum a l'hora de fer l'avaluació continuada i concretament els aspectes en què ens centrarem a la planificació de cada nivell, tenint en compte l'històric del grup. L'autocorrecció i la presa de consciència dels coneixements que té cada noi i noia és indispensable a l'hora d'avançar en qualsevol aprenentatge.

D'una altra banda, cal destacar el paper important que tenen les eines digitals per al desenvolupament i aprenentatge de la llengua catalana. En els darrers anys han anat

apareixent plataformes digitals com ara Classroom que faciliten un ensenyament més competencial, referencial i global de tots els àmbits lingüístics. Així mateix, l'avantatge del seu ús és que s'obté una exposició ràpida i fàcil a una comunicació real (amb mitjans orals i escrits, amb components d'àudio i vídeo, amb xats i fòrums...) que contribueixen a augmentar la motivació dels aprenents i el desig de comunicar-se. Per tant, des de la matèria de Llengua Catalana apostem pel foment de l'ús de les TIC per assolir els continguts i objectius lingüístics.

Finalment, L'assistència al teatre, la visita d'escriptors d'obres i la creació de càpsules d'aprenentatge amb eines digitals són activitats que considerem molt importants pel fet que l'alumnat surti també del seu circuit de classe habitual que forma part a més de la vida real.

5.3 L'APRENTATGE I ENSENYAMENT DE LA LLENGUA CASTELLANA

La composició sociolingüística de l'alumnat del centre i el desplegament del currículum d'acord amb aquest context afavoreix que el coneixement de la llengua castellana de l'alumnat sigui equiparable al de la llengua catalana. Es vetlla per una coherència metodològica entre el que es fa en català i en castellà i s'apliquen els materials que es consideren més adients a les realitats individuals.

L'alumnat ha d'esdevenir alhora un receptor i emissor que participa en interaccions comunicatives i per tant, cal que domini els diferents tipus de discurs però, de manera especial, els discursos acadèmics que li permetin interaccionar i construir el coneixement necessari en els àmbits social, científic, tècnic, cultural i literari, tant en català com en castellà.

L'ensenyament de la llengua castellana a l'ESO i al Batxillerat es fa d'acord al programa i currículum actual que disposa el Departament d'Ensenyament; no obstant això, el professorat del Departament de Llengua castellana podrà adaptar el currículum a les necessitats pròpies de cada grup-classe.

També es duu a terme una actuació preferent per treballar la competència de comprensió lectora amb tres llibres de lectura específics en cada curs i en funció de la tipologia d'alumnat al grup-classe. Aquests llibres de lectura s'aprofiten igualment per millorar les competències d'expressió oral i escrita de l'alumnat.

Les activitats de la llengua escrita han de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions del currículum i es planificaran activitats d'expressió oral i escrita que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que presenta l'alumnat en els diversos nivells.

En l'aprenentatge de totes les llengües que s'ensenyen al centre hi ha previstes diferents activitats per reforçar-ne el procés d'ensenyament i aprenentatge. En el cas concret de la llengua castellana, les activitats compten amb recursos com ara les TIC, les activitats audiovisuals, la participació en concursos literaris i sortides acadèmiques relacionades amb representacions teatrals.

5.4 L'APRENTATGE I ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES ESTRANGERES (ANGLÈS/FRANCÈS)

El desplegament del currículum de la primera i segona llengua estrangera es fa seguint el currículum educatiu vigent i tal com s'indica en les programacions i en el projecte curricular del departament de llengües estrangeres del nostre centre.

D'una banda, el nostre alumnat de l'ESO i del batxillerat té l'anglès com a primera llengua estrangera. Per poder aconseguir i garantir els objectius d'aprenentatge el centre pot ampliar les hores de la matèria comuna amb el desenvolupament d'algunes matèries curriculars en anglès, sempre que el Departament d'Educació ho permeti.

Pel que fa a l'anglès, en el nostre centre cada grup classe de 1r a 4t d'ESO té tres hores lectives setmanals amb tots els grups. Així doncs, a l'inici de curs es fan dos subgrups dins els grups classe (A i B), per tal que es puguin desdoblar una hora per setmana amb la finalitat d'atendre millor la diversitat a l'aula. Durant aquestes hores es desenvolupen tasques comunicatives: comprensió i expressió oral i escrita. En concret, cal destacar que a 2n d'ESO s'han pogut fer 4 hores setmanals amb l'oportunitat de desdoblaments. Per això, en el segon nivell de l'ESO s'ha pogut desenvolupar un projecte de representació teatral en llengua estrangera. No obstant això, amb la nova normativa que entrarà en vigor el curs vinent, no es podrà impartir aquesta quarta hora. D'una altra banda, durant les hores de grup complet, s'imparteixen els continguts per poder assolir els objectius de la matèria.

Pel que fa al Batxillerat, podem dir que a primer i segon curs de Batxillerat oferim desdoblaments, quan es pot, en funció de la disponibilitat de recursos de professorat i d'hores, per tal de treballar de manera directa, dinàmica i real l'expressió escrita i oral.

Atesa la necessitat de garantir un aprofitament màxim de les hores de contacte de l'alumne amb la llengua estrangera, aquesta ha de ser el vehicle principal de comunicació no sols durant el desenvolupament de les tasques d'aprenentatge sinó en qualsevol moment que requereixi una interacció de caire funcional dins l'aula.

El francès, com a segona llengua estrangera, s'introdueix al primer cicle de l'ESO com a matèria optativa per als alumnes que ho desitgin amb dues hores setmanals de 1r a 3r d'ESO i tres hores setmanals a 4t d'ESO. Al final de l'etapa ESO, els alumnes han assolit com a mínim el nivell A2 del MERCL i se'ls anima a presentar-se a les proves del DELF per tal de certificar el nivell establert. Pel que fa al batxillerat, el curs 2021-22 ha estat el primer a desenvolupar la matèria optativa de 2a llengua estrangera i disposen de 3 hores setmanals per treballar els continguts vinculats a certificar el B1 del MERCL.

El centre ha de vetllar per la possibilitat de disposar de grups reduïts en una part de les hores comunes de llengua estrangera (hores de desdoblament, agrupaments flexibles...) que permeti programar tasques d'aprenentatge en aquesta part de l'horari lectiu que incideixen molt especialment en el desenvolupament de les competències d'expressió i interacció oral.

En l'aprenentatge actiu d'una llengua estrangera és important la immersió lingüística, per tant, el departament de llengües estrangeres promou xerrades, sortides, intercanvis lingüístics, viatges culturals, projectes internacionals com ara l'Erasmus Plus, auxiliars de conversa, jornades i estades lingüístiques.. que tinguin com a objectiu el foment i l'ús de la llengua estrangera, especialment amb nadius, i el contacte amb la seva cultura.

Finalment, l'objectiu també és utilitzar els recursos de les TIC de forma progressivament autònoma per buscar informació, produir textos, enviar, rebre missatges i establir relacions personals orals i escrites en un entorn plurilingüe.

6. COORDINACIÓ AMB ALTRES ÀREES

Enfortir les habilitats comunicatives escrites i orals incloses procurant que hi siguin presents en les programacions de totes les àrees.

El reconeixement de les llengües de l'alumne s'ha de fer des de totes les llengües i matèries. Posar en valor les llengües de l'alumnat, en un context multilingüe i multicultural com el nostre implica també acceptar un ús controlat d'aquestes llengües com a estratègia per reforçar la llengua o les llengües objecte d'aprenentatge (Cummins, 2007). Aquesta

estratègia no ha de suposar, no obstant això, la reducció de l'ús, per part de l'alumne, de la llengua d'aprenentatge ni en les interaccions orals ni en les escrites.

El desenvolupament de la competència lingüística és indispensable per a l'aprenentatge de totes les matèries curriculars. En aquest sentit, el professorat dels diferents àmbits ha de ser conscient i ha de crear contextos i situacions reals i acadèmiques per a l'ús correcte, oral i escrit, de les llengües oficials i curriculars, tant pel que fa a la comprensió com pel que fa a l'expressió. Així, doncs, alguns dels objectius relacionats amb la comprensió i expressió oral i escrita cal que siguin assumits per tot l'equip docent i revisats periòdicament.

Cal destacar, doncs, el fet d'aprofitar el potencial didàctic de les pràctiques d'alternança lingüística. Per exemple, fer servir activitats de transllenguatge com ara la lectura de textos en una llengua i la discussió oral sobre els continguts d'aquests textos en una altra llengua, les activitats de transformació intra o interlingüística (d'una tipologia textual a una altra, d'un discurs oral a un d'escrit o a la inversa...) promouen un aprenentatge més profund de qualsevol matèria.

Amb aquesta finalitat, també s'organitzen activitats que afavoreixen la millora de l'ús funcional de la llengua, com ara la participació en diferents musicals des de la matèria de Música a 1r i 2n d'ESO, el desenvolupament del projecte de teatre a 3r d'ESO relacionat amb esdeveniments històrics concrets... A més, també s'elaboren matèries optatives com ara Club de lectura a 1r d'ESO i Revista a 2n d'ESO i la participació al projecte d'innovació pedagògica Recerca Creació i Servei a 4t d'ESO on es treballen reptes relacionats amb l'àmbit comunicatiu on les llengües tenen un paper significatiu en l'aprenentatge de l'alumnat.

Per això, els contextos propers a l'alumnat i les altres matèries de coneixement han d'estar presents en l'activitat comunicativa. Els contextos adients per posar en pràctica els continguts del currículum permeten desenvolupar la competència comunicativa. En aquest sentit, els continguts clau i les metodologies a desenvolupar cal que es plantegin completament integrats. El llenguatge acadèmic s'aprèn juntament amb els continguts de les àrees no lingüístiques, per tant, per assegurar l'adquisició dels conceptes i del lèxic específic de cada àrea, l'alumne ha de poder establir connexions entre el llenguatge comunicatiu i el llenguatge acadèmic.

7. ATENCIÓ A L'ALUMNAT NOUINGUT

L'acollida i la integració escolar de tot l'alumnat ha de ser una de les primeres responsabilitats i dels primers objectius del centre educatiu i dels professionals que hi treballen.

Així doncs, en parlar de les mesures i dels suports adreçats als alumnes d'origen estranger, cal distingir, en primer lloc, entre els alumnes nouinguts i els que fa més temps que s'han incorporat al sistema educatiu a Catalunya, però que encara necessiten ajuts complementaris. L'atenció a l'alumnat nouingut s'articula en un itinerari que comença amb l'acollida inicial, continua amb l'aula d'acollida i, un cop assolida la competència comunicativa conversacional, s'ha d'implementar amb suports a l'aula ordinària, de manera que es garanteixi l'èxit educatiu de tot l'alumnat. Per tant, el català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua d'ús normal en l'acollida de l'alumnat nouingut.

Així doncs, els centres educatius han de preveure l'atenció personalitzada a l'alumnat d'origen nouingut i, en particular, l'atenció lingüística que li permeti iniciar o continuar el procés d'aprenentatge de les dues llengües oficials.

Davant el xoc emocional que en aquest alumnat pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre ha de preveure mesures específiques per tal que pugui sentir-se ben acollit i percebre el respecte envers la seva llengua i cultura, i que, al més ràpidament possible, pugui seguir amb normalitat el currículum i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social.

L'elaboració i aplicació d'un pla individualitzat per a alumnes nouinguts permetrà determinar quines mesures i suports necessita l'alumne per accedir al currículum, així com els criteris d'avaluació amb què se l'avaluarà. Es tindrà en compte el moment d'arribada d'aquest alumnat, l'edat, el nivell acadèmic en el moment de la incorporació i el progrés en l'aprenentatge.

Els alumnes nouinguts necessiten adquirir les competències lingüístiques que els permetin comunicar-se amb els companys i el personal del centre, i accedir al llenguatge acadèmic per assolir els continguts curriculars. Aquestes necessitats es poden desglossar en tres àmbits:

- Els espais d'esbarjo i les activitats extracurriculars, on els alumnes interaccionen entre ells i el personal del centre en un entorn informal. En aquests espais s'utilitza la competència comunicativa conversacional. La majoria dels alumnes nouinguts adquireixen aquestes

habilitats bàsiques de comunicació per a la interacció social informal amb força rapidesa, especialment si en el context sociolingüístic el català és una llengua d'ús habitual.

- Per accedir als continguts curriculars, els alumnes necessiten el llenguatge acadèmic. Es tracta de la llengua utilitzada per vehicular els continguts curriculars i per construir els aprenentatges. Per tant, l'adquisició d'aquest registre lingüístic específic és necessari per a l'èxit escolar i laboral, i és també un requisit per a una ciutadania activa.
- En un espai intermedi, trobem el tercer tipus de llengua de l'escola que podem anomenar "llenguatge administratiu". És la llengua utilitzada en els informes escolars, les instruccions per a les activitats d'avaluació, els comunicats i certificacions, la gestió d'horaris, les informacions sobre l'organització dels cursos, les normes de convivència..., en els quals el llenguatge té una funció reguladora. Es tracta d'un tipus de llenguatge que pot ser difícil per als alumnes nouvinguts i les seves famílies.

Durant les primeres etapes d'estada al centre, l'alumne nouvingut desenvolupa la competència conversacional i el llenguatge acadèmic. Aquests dos aprenentatges es fan en paral·lel, però el procés per adquirir la competència en el llenguatge acadèmic és molt més llarg que el que es necessita per assolir una competència conversacional. Així doncs, aquests alumnes necessiten més temps per adquirir el domini acadèmic que per parlar correctament la llengua vehicular de l'institut, el català.

El llenguatge acadèmic s'adquireix quan l'alumne ja ha començat a estructurar la nova llengua, és capaç de referir-se a objectes o situacions no presents, participa en les converses amb varietat d'interaccions i crea petits textos tant orals com escrits. En aquest moment, ja pot enfrontar-se a activitats més contextualitzades amb continguts curriculars i menys contextualitzades en nivells informals. Si vinculem aquest plantejament amb el MEQR i les mesures d'atenció a l'alumnat d'origen estranger, es considera que l'alumne assoleix una primera competència comunicativa a l'aula d'acollida (nivell A2) i que necessitarà suport específic per assolir el currículum fins arribar a superar el nivell B1.

Així doncs, el centre ha de vetllar per donar una resposta personalitzada i garantir l'aprenentatge lingüístic, l'accés al currículum i els processos de socialització d'aquest alumnat, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment.

En definitiva, en acabar l'ensenyament secundari, aquest alumnat haurà de conèixer tant el català com el castellà, de manera que sigui capaç de comprendre ambdues llengües i de produir-hi missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat.

7.1 L'ACOLLIDA INICIAL

Cal preveure actuacions que, en el moment de l'acollida inicial, ajudin a l'aprenentatge i la integració social i escolar. La comunicació afectiva és un element fonamental, així com la capacitat d'empatia del docent, les expectatives positives que es puguin tenir sobre l'alumne, el compromís amb la inclusió i la percepció de la importància que té la diversitat cultural i lingüística.

Una de les claus de l'èxit de l'acollida i l'escolarització de l'alumnat nouvingut és que tot el professorat sigui conscient que tant l'acollida com, en general, l'atenció a l'alumnat nouvingut és cosa de tota la comunitat educativa i no únicament dels professionals que hi puguin tenir una actuació més directa. L'instrument més adequat per organitzar l'atenció inicial als nous membres de la comunitat educativa és el Pla d'Acollida, que defineix els processos a seguir per posar-lo en pràctica i l'estructura organitzativa que permetrà plantejar l'acollida com un procés gradual i seqüenciat en el temps, i que no quedi restringida a un primer contacte o trobada inicial.

8. ALUMNAT AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS

Les Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE) s'identifiquen i s'avaluen considerant el funcionament de l'alumne dins del seu context educatiu, independentment de la seva condició personal i social, amb l'objectiu de proporcionar-li els suports necessaris per afavorir-ne l'aprenentatge en condicions d'equitat.

Dins de les NESE destaquem les **Necessitats Educatives Especials (NEE)**. Es considera Necessitat Educativa Especial el decalatge que es produeix entre les capacitats de l'alumne i les exigències del context. Aquest decalatge afecta substancialment el desenvolupament i l'aprenentatge, per això, el desenvolupament lingüístic en aquest alumnat amb NEE juga un paper global, integrador i transversal per a l'adquisició dels continguts treballats durant l'etapa educativa.

Així doncs, perquè l'aprenentatge sigui significatiu cal fomentar el fet d'aprendre a utilitzar la llengua per comunicar, crear i reflexionar sobre els continguts que s'hi treballen. Es tracta de fomentar un aprenentatge competencial que serveixi per resoldre situacions i problemes de la vida real, i a través del qual els alumnes puguin utilitzar el seu bagatge lingüístic per aprendre a desenvolupar totes les llengües del centre, sempre tenint en compte que són alumnes amb un Pla Individualitzat.

L'objecte d'aprenentatge no és només el coneixement de la llengua sinó l'habilitat per a usar-la oralment i per escrit, la reflexió gramatical s'ha de fer de manera integrada, majoritàriament, dins les tasques comunicatives, i no de manera analítica i descontextualitzada. I, tot això s'aconsegueix amb un enfocament comunicatiu i textual. D'aquesta manera, garantim una educació interdisciplinar i fem servir el català, castellà i les llengües estrangeres de manera curricular i educativa.

9. LA FORMACIÓ I L'ACREDITACIÓ LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT

El repte principal del docent de qualsevol disciplina acadèmica és garantir que els alumnes assoleixin els objectius que prescriu el currículum mitjançant la metodologia més rigorosa, eficaç i motivadora possible.

Pel que fa a la competència lingüística del personal docent, tot el professorat del centre, ha de conèixer i dominar les dues llengües oficials (el català i el castellà) i ha d'estar en condicions de fer-ne ús adequat, oral i escrit, en l'exercici de la funció docent.

Així doncs, la formació lingüística dels docents del nostre institut s'ha d'orientar a assolir els canvis organitzatius i metodològics que responguin a l'estratègia de centre i té com a principal objectiu consolidar l'ensenyament competencial i fomentar la reflexió sobre la pràctica docent per incidir directament en la millora d'aquesta pràctica a l'aula. Per això, des del 2018 participem en la xarxa de competències bàsiques amb la creació de l'equip impulsor amb docents del centre.

Aquesta capacitat lingüística dels docents persegueix garantir:

1. Una competència elevada en la llengua o les llengües en què ensenyen.
2. La competència plurilingüe, com a element necessari per a col·laborar en la construcció d'una competència plurilingüe per part dels alumnes.

3. El coneixement i la pràctica en enfocaments metodològics i didàctics plurilingües.
4. La capacitat per a col·laborar en la planificació, aplicació i avaluació d'un projecte lingüístic en el centre.